

# זה היה העולם הזה שהיה

## לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הוקדש לכתיבת ישיבת תחת הכותרת "האם המדינה מושגתת?" במסגרת ראשית ההתמודדות שיכון מערכת השבועון וצמרת המדינה.

סיפור השבועון באירופה, עמוס קינן, תיאר את הכתירות בצרפת תחת הכותרת "קאזינו של בחירות" מדור הקולנוע סיקר את הסרט "סיפור של מנחת" בשער האחורי של הגיליון הוצגה הסדרה הראשונה של המועמדות לתחרות "צברית 56".

בשער הגיליון: האשמות נגד המדינה (המפכ"ל יחזקאל סהר ועמוס בן-גוריון).

### סיכויי המילחמה וסיכויי השלום \* שייקה ריקוני נגד

### ש. פרס \* הגדר הטובה 1956 \* עיתון נגד "העולם הזה"

## העם

### זנב התחול

"במילחמה, כמו במדיניות החוץ, מפני קים יתרון עלידי כך שבחרים מתוך הר- בה ברירות מושכות או בלתי-נעימות את הנקודה העיקרית והקובעת... אם אין נזהר גים על-פי העיקרון הפשוט הזה, התוצאה היא מבוכה וחוסר-שחר במעשה, וכמעט המיד הדברים מחמרים הרבה יותר אחרי- כן."

השבוע היה ברור לכל, כי מדינאי יש- ראל לא הבינו עדיין כלל זה של גדול חבריהם למקצוע, וינסטון צ'רצ'יל, תוך טיקפוקים, היסוסים ואובדן-עצות מוחלט הסתובבה ההנהגה מסביב לעצמה, כח- תול המחפש את זנבו, לא רק לממשלה כולה לא היתה דרך, אלא אף לא לאחד מחבריה. מראשי-הממשלה ועד לשר-הסעד מתוך כל ברירות השלום והמילחמה, לא בחרה הממשלה לא בזה ולא בזה.

**פרינסק וירושלים.** השאלות הגדולות שניסרו בעולם המדיני הישראלי, ושנש- אלו בעשרות דיונים חשובים עלידי מנ- היגים חשובים: "האם עבד-אל-נאצר הוא טוב או רע?" "האם הוא רוצה שלום או מילחמה?" "האם האמריקאים רוצים בטובתנו או לא?"

לגבי הגיטו היהודי בארצות אירופה היה חשוב מאוד לדעת אם פריץ חדש הוא טוב או רע, חובב יהודים או אנטי- שמי לגבי המדיניות של מדינה ריבונית אין דבר חשוב כלל: קובעים יחסי הכוחות וההליכי התחזקות אויביקטיביים. עבד-אל-נאצר וג'ון פוסטר דאלס (שר- החוץ האמריקאי) עלולים לעלות או ליפול, אולם עובדות-היסוד של הכוח הערבי ועמ- דת ישראל במרחב יכריעו את גורל העתיד.

למנהיגי ישראל, המאבדים בעיוורון פור- ליטי גם את סיכויי השלום וגם את סי- כויי המילחמה, לא היה הדבר הברור. הם דמו יותר לוועד-הקהילה של פלונסק מאשר לממשלת ירושלים.

## פרשת שייקה

### עיסקה בטריאונות

אדם המוכן לתת לממשלתו טנדר חדש תמורת טנדר ישן, הוא פטריט אמיתי. אם הדבר קורה בישראל, שונה המצב. כי הטנדר החדש נקנה בחוץ-לארץ במ- חיר נמוך ובמטבע ממשלתי זול, ואילו הטנדר הישן נמכר בשוק המקומי, הצמא למכוננות, במחיר מופרז, העולה פי כמה על מחיר טנדר חדש בחוץ-לארץ.

בכל זאת שמח משרד-הביטחון כשהציע שייקה ירקוני לספק למדינה 40 טנדרים חדשים תמורת 400 טנדרים ישנים. החי- זה נחתם, הרווח הנקי של חצי מיליון לירות נראה לשייקה ירקוני בטוח. עד שהתפוצצה השערוריה.

**הכיסים הרחבים.** שימעות פרס, המ- נהל הצעיר של משרד-הביטחון, הבחין בעוד מועד כי השערוריה עלולה להקים רעש לאומי, והסתמך על חוות-דעתו של מבקר-המדינה וביטל את ההסכם. תמורת זאת הציע שתופשו של עמוס בן-גוריון עיסקה מורה ביותר: משרד-הביטחון יכריז על מכירת הטנדרים הישנים, שיי- קה לא ישתתף במיכרו, אולם שייקה יקבל את הטנדרים — במחיר הגבוה ביותר שיוצע במיכרו. במילים אחרות: כל הסו-

משקפיים חסרי-מיסגרת, כבר גמר כמה סוסים עיתונאיים. כעורך עיתון-הערב של הארץ, יום יום, נכח בקבורת עיתון זה. הוא העביר את אוכפו לעיתון חדש, השב- עון חיי שעה, אותו ייסד בשותפות עם מישור גודע לכרטיסי יאטרון וקולנוע.

תחילה התחרה חיי שעה, בהצלחה מסו- רימת, בעיתון הנשים של ידיעות אחרונות, לאשה, הגיע לתפוצה של 6,000 טפסים. אולם מאז ירדה התפוצה לחצי. הסוס נשם בכבודות, היה זקוק לזריקת מרץ.

**רכש חושי ופרשני.** זריקה זו באה

רים שישתתפו במיכרו, ושיגייסו לצורך זה ערבויות כספיות גדולות ירמו בכוונה תחילה עלידי הממשלה. שייקה היה מרוצה, שכר מיגרשי-חניה. אולם לפתע קיבל מיכתב דחוף הביתה: גם סידור זה בוטל עלידי שימעות פרס. יתכן כי עלה על דעתו של מנהל משרד- הביטחון כי בימים אלה של קרן המגן מו- טב לעם ישראל להרוויח בעצמו את חצי מיליון הל"י (7% מכל הכנסות קרן המגן עד כה) במקום לשלשלם לתוך כיסיו הרח- בים של שייקה ירקוני. חצי מיליון ל"י. שייקה חשב אחרת.



## השלומיאל ניצח

שייקה אופיר בתפקיד חיל-מילואים שלוחיאל, מכוכבי הסרט הישראלי "סיפורה של מנחת", מסתלק ממקום תימורונו כדי להתעלס עם מינה כרובי — מתוך כתבה במדור הקולנוע.

במפתיע, בחיפה התלקחה המערכה הגדו- לה נגד מישטרו של ראש-העיר אבא חושי, שבראשה עמד העולם הזה. חושי הבין שגם הוא זקוק לשבועון, ועל כן עשה עיסקה השאית עם שבועון הנשים הזה.

חיי שעה הקדיש את מיטב עמודיו לגדו- לתו, תבונתו, טוב-לב, אומץ-רוח, מסי- רותו, חוכמתו ותפארתו של הרוזן החיפאי. תמורת זה רכש אבא חושי כמה אלפי טפסים בכל שבוע, חילק אותם חיים לפוע- לי בתי-החרושת החיפאיים. למורת-רוח חבריו במפלגה, שעימו את האף.

הבחירות נגמרו, הסוס לא היה עוד דרוש לפרש החיפאי. אולם נראה שה- התחייבויות של מפא"י כלפי עורך חיי שעה לא נפרעו עדיין. כשהוברר לידי- דיה כי שבועון גוסס מחוסר תפוצה ועומד לשבוק חיים לכל חי, הציעה לו מפא"י את תפקיד סגן-העורך בהדור. אולם הפעם מת הסוס עוד לפני שהסי- פיק ידידיה להכניס את רגלו לארכוף.

**יום חדש.** המוצא האידיאלי נמצא החדש. מפא"י החליטה להוציא עיתון- ערב חדש, שיופיע בשעה שש בכל ערב, בה אין שום תחרות. הערבון יתעטף באיצטלה של עיתון בלתי-תלוי, העורך

## הגבול

### העדר האבוד

רועה לבנוני זקן נראה משוטט על גבי חמורו בשדות כפר ישראלי בגליל העליון. התושבים שמהרו לעצרו, נדהמו למש- מע בקשתו המוזרה: "דחילקום — אני מהלבנון, העדר שלי ברח בגלל הקור מהרי החרמון לשטחי ישראל. תנו לי להמ- שיך בחיפשי אחרי העדר, ועצרו אותי כאוות נפשכם אחר כך."

## עיהונות

**סוסים גמורים** שלום ידידיה, עיתונאי שקט המרכיב

**העולם הזה**  
**ההאשמות נגד הממשלה**  
יחזקאל סהר ועמוס בן-גוריון  
גוריון ועמוס בן-גוריון יוקדו - מה התרחש בלילה של 7 גוס? בית המשפט העליון  
למה יאשינו? - מדוע שנתק עימיה

"העולם הזה" 953 תאריך: 19.1.1956

שלו יהיה שלום ידידיה, שבועוננו יפ- סיק את הופעתו באותו מועד, אחרי שהח- ליה בחורש האחרון כמה פעמים את בעליו.

## כדורגל

### הגדים נעשו תישים

אילו ישב משהו ביום השישי האחר- רון עם נחשון (ספורטונו) — בשמו העב- רי הראשון) לפניו, והיה מתאמץ לרשום במתכוון את התוצאות האבסורדיות ביר- תר, יכול היה להיות בעל הסיכויים לזכות באלף ל"י — דמי הזכייה בנחשון.

אולם גם בבלי-מתקבל-על-הדעת יש- הגיון משלו: "הגדולות" הוציאו את כל כוחן ורמ"ח אבריהן בהתכתשויותיהן זו- בזו; בעוד ש"הקטנות" משמשות בבחינת הרגל שגילגלה את הכודר לשער הפרוץ.

הגדולה בהפתעות השבת האחרונה היא הפועל כפר-סבא, שהיתה תקועה אחרונה בתחתית הליגה, והביסה את הפועל פתח- תקווה (1:2). בעוד תיקו רבי-שערים (4:4) הושג על מיגרש מכבי פתח-תקווה, שנאב- קה עם הפועל תל-אביב.

"קבוצת האיגולידים" של מכבי תל-אביב מחזיקת הגביע, יצאה גם היא בשן ועין (1:2) ממיפגשה עם מכבי נתניה, ששיפשי- פה חזק את תחתית הליגה. המהפכים הללו הפכו את הגדלים לתישים ואת הליגה כולה לחבית עם תחתית מוצקה.

## אנשים

● בסיכום הוויכוח המדיני בכנסת אמר שר-החוץ וראש-הממשלה בעבר **מושה שרת**: "אנו מצויים לעשות הכל — ויכור- לים לעשות משהו — להצלת השלום."

● בהזכירו ביקור בישראל של ציר שמרני בבית-הנבחרים הבריטי, ציין העיר- חונאי **שלום רוזנפלד**: "נראה כי מדי- ניות החוץ של הוד מלכותה מבוססת על טעות דפוס: למצויים היא שלחת שר- מנים ולישראל — שמרנים."

● בפסק-דין נגד נהג אוטובוס ירו- שלמי, שנאשם בשיחה עם צעירה בשעת נהיגה, אמר שופט השלום **יצחק בזק**: "לכביש הבט, ואל תפן ליצר."

● הרכליאת האמריקאית **אלזה מאכסולד** ציטטה השבוע בדחה ששמעה, לדבריה, בשעת ביקורה בישראל: מורה להיסטוריה בבית-ספר יפואי הירצה באונו תלמידיו על מילחמות היהודים ברומאים. קם תלמיד ושאל: "ולמד מי היו האמרי- קאים?"